

Sygn. akt II S 364/18

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny -Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Oleksiak (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Beata Tabaka

SO Katarzyna Biernat- Jarek

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2019 roku w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi D. B. (1)

przy udziale Skarbu Państwa- Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie

o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie

postanawia:

1. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie I Wydział Cywilny pod sygnaturą I C 1156/13/K doszło do naruszenia praw skarżącego D. B. (2) do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki;
2. przyznać skarżącemu D. B. (1) od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie kwotę 3.000,00 zł (trzy tysiące 00/100) złotych,
3. zalecić Sądowi Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie niezwłoczne rozpoznanie wniosków dowodowych stron zawartych w piśmie z dnia 29 lutego 2016 roku i 12 lutego 2018 roku,
4. w pozostałym zakresie skargę oddalić;
5. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie na rzecz radcy prawnego R. K. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych 60/100) brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu skargowym.

SSO Beata Tabaka SSO Katarzyna Oleksiak SSO Katarzyna Biernat- Jarek

UZASADNIENIE

Skarżący w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz. U. 2018 poz. 75) złożył skargę na przewlekłość postępowania w sprawie zawisłej przed Sądem Rejonowym dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie Wydział I Cywilny z powództwa D. B. (1) przeciwko B. T. w sprawie o sygn. akt I C 1156/13/K zachówek i zażądał stwierdzenia przewlekłości postępowania oraz przyznania od Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie na jego rzecz kwoty 12.000,00 zł. Skarżący nadto wniósł o

niezwłoczne wyznaczenie terminu rozprawy oraz zasądzenie wynagrodzenia z tytułu pomocy prawnej świadczonej z urzędu w zakresie postępowania wywołanego niniejszą skargą.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa- Sąd Rejonowy dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie zgłosił swój udział w postępowaniu i wskazał, że niewątpliwie postępowanie w przedmiotowej sprawie trwa bardzo długo, nie mniej nawet jeśli w sprawie doszło do okresów przewlekłości, to nie miały one charakteru rażącego, a w znacznej mierze za czas trwania postępowania odpowiedzialność ponosi sam powód.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Skarga podlegała uwzględnieniu.

Na podstawie akt sprawy I C 1156/13/K Sąd Okręgowy ustalił, iż pozew o zachówek został złożony w dniu 8 maja 2013 r. Po uzupełnieniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, Sąd Rejonowy w dniu 18 października 2013 r. wydał postanowienie o zwolnieniu D. B. (1) od kosztów sądowych w całości. Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2014 r. Sąd Rejonowy zawiesił postępowanie z uwagi, iż od rozstrzygnięcia sprawy prowadzonej pod sygn. akt I Ns 337/14/K zależało ustalenie kręgu spadkobierców po E. B., a więc również ustalenie osób ewentualnie zobowiązanych do zapłaty zachowku. Pismem z dnia 4 lutego 2016 r. powód wniósł o wznowienie postępowania, gdyż uprawomocniło się postanowienie z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie o sygn. akt I Ns 337/14/K o stwierdzeniu nabycia spadku, które było podstawą zawieszenia postępowania w przedmiotowej sprawie. Wobec tego postanowieniem z dnia 11 lutego 2016 r. Sąd Rejonowy podjął zawieszony postępowanie. Skarżący pismem z dnia 10 lutego 2016 r. wniósł o przyznanie pełnomocnika z urzędu. Pismem z dnia 30 marca 2016 r. powód wniósł o przyspieszenie rozpoznania wniosku o przyznanie pełnomocnika z urzędu i nie wyznaczanie rozprawy do czasu zajęcia przez niego stanowiska w sprawie. Zarządzeniem z dnia 19 kwietnia 2016 r. Sąd zarządził odszukanie i dołączenie do akt sprawy pisma powoda z dnia 10 lutego 2016 r. w przedmiocie wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Powód w dniu 21 kwietnia 2016 r. złożył pismo przygotowawcze wraz z wnioskami stanowiące odpowiedź na pismo pozwanej. Sąd Rejonowy pismem z 24 kwietnia 2016 roku wezwał powoda do przedłożenia kopii wniosku z dnia 10 lutego 2016 r. W wykonaniu zobowiązania Sądu w dniu 19 maja 2016 r. powód przesłał kopię żądanego pisma. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 24 czerwca 2016 r. postanowił ustanowić dla D. B. (1) pełnomocnika z urzędu. Pełnomocnik powoda pismem z dnia 12 października 2016 r. zajął stanowisko procesowe w sprawie. Powód 24 października 2016 r. podał adres nowego pozwanego, który okazał się jednak nieprawidłowy. Sąd wyznaczył pierwszy termin rozprawy na dzień 24 stycznia 2017 r. Rozprawa ta została odroczone z uwagi na konieczność sprecyzowania prawidłowego adresu pozwanego. Pismem z dnia 24 stycznia 2017 r. powód wniósł o zmianę pełnomocnika z urzędu r.pr. J. S. i o ustanowienie nowego pełnomocnika z urzędu. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 30 maja 2017 r. zwolnił radcę prawnego z funkcji pełnomocnika z urzędu i zwrócił się do Okręgowej Izby Radców Prawnych w K. o ustanowienie nowego pełnomocnika z urzędu oraz przyznał dotychczasowemu pełnomocnikowi wynagrodzenie. Powód pismem z dnia 28 czerwca 2017 r. wniósł zażalenie na postanowienie w przedmiocie zasądzonego wynagrodzenia dla radcy prawnego. Postanowieniem z dnia 3 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w Krakowie uchylił zaskarżone postanowienie. W dniu 16 lutego 2018 r. wpłynęło do Sądu Rejonowego pismo procesowe pozwanego M. T. stanowiące odpowiedź na pozew. Pełnomocnik powoda ustanowiony z urzędu r.pr. R. K. złożył pismo procesowe stanowiące odpowiedź na wezwanie z dnia 17 stycznia 2018 r., w którym to w szczególności cofnął powództwo względem pozwanego M. T. i wniósł o umorzenie postępowania w tym zakresie. W dniu 18 czerwca 2018 r. wpłynął do Sądu Rejonowego wniosek powoda o wyznaczenie terminu rozprawy. Postanowieniem z dnia 28 września 2018 r. Sąd Rejonowy umorzył postępowanie w stosunku do pozwanego M. T.. Przeprowadzona analiza przedstawionych wraz ze skargą akt prowadzi do wniosku, że skarga jest uzasadniona. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U z 2004 r., Nr 179 poz. 1843 ze zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy,

nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Przepis art. 2 ust. 2 tej ustawy stanowi, że dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawikłaności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. W niniejszej sprawie mając na uwadze także czas zawieszenia postępowania, uznać należało, iż czynności podejmowane były z naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Skoro pozew został wniesiony w dniu 8 maja 2013 r., to minęło niemalże 5 i 1/2 roku procedowania sprawy. Sąd przez okres ponad 7 miesięcy nie wydał stosownych postanowień w przedmiocie cofnięcia pozwu względem M. T., a po zwrocie akt przez Sąd Okręgowy pomimo wniosku powoda, do dnia wniesienia skargi nie wyznaczył nowego terminu rozprawy, nie podjął też innych czynności dowodowych. Biorąc zatem pod uwagę charakter sprawy, stopień skomplikowania, przebieg postępowania, a także rodzaj podjętych czynności uznać należy, że w niniejszej sprawie doszło do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy skarżącego, co niewątpliwie narusza jego interesy. Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1. sentencji na podstawie art. 12 ust. 2 powołanej ustawy, zgodnie z którym uwzględniając skargę, sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania. Stosownie do treści art. 12 ust. 4 powołanej ustawy uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2.000 do 20.000 złotych. Wysokość sumy pieniężnej, w granicach wskazanych w zdaniu pierwszym, wynosi nie mniej niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania. Mając na uwadze czas trwania postępowania, jego aspekt materialny, ale także czynniki jakie wpłynęły na jego wydłużenie, Sąd Okręgowy uznał, że odpowiednią dla zrekompensowania skarżącemu naruszenia jej praw jest kwota 3.000 zł. Żądaną przez skarżącego kwotę 12.000 zł Sąd uznał za wygórowaną, w szczególności, iż okresy przewlekłości nie były rażące, a sprawa w okresie od 11 sierpnia 2014 roku do 11 lutego 2016 roku była zawieszona. W tym zakresie skarga podlegała zatem oddaleniu. Na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki zalecono Sądowi Rejonowemu podjęcie czynności w sprawie.

Jednocześnie na podstawie art. Wobec stwierdzenia przewlekłości uzasadnione jest zasądzenie kosztów postępowania skargowego, przy odpowiednim zastosowaniu art. 98 k.p.c. Na zasądzoną kwotę 147,60 zł złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika ustanowionego z urzędu, obliczone stosownie do § 21 ust. 3 w zwz z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. 2016 poz. 1715).

SSO Beata Tabaka SSO Katarzyna Oleksiak SSO Katarzyna Biernat- Jarek